

találták bűnösnek a vádlottat, mert 45 évvel a történetek után egyetlen meghallgatott tanú sem tudott olyan „füstölő fegyver” jellegű bizonyítékkal szolgálni, amely a bűnösség megállapítására a nyugati büntetőperekben megkívántatik. Az államügyész fellebbezésére az ügy az Ontario állami Fellebbviteli Bíróságra került, ahol 1991 januárjában tárgyalták. 1992. április 29-én meghozott ítéletében a Fellebbviteli Bíróság 3:2-es szavazataránnyal elutasította a fellebbezést. A két, egyet nem értő bíró új tárgyalás megtartását indítványozta. A Kanadai Legfelső Bíróság 1994. március 24-én helybenhagyta az addig meghozott bírói ítéleteket.

107. A mentesítési bizottság 1944. június 23-i ülésén – Tóth Béla beszámolója szerint – Finta például felvetette, hogy meg kellene keresniük a honvédség V., szegedi parancsnokságát a munkaszolgálatosok leszereltetését kérve. (Amint leszereltek egy munkaszolgálatost, sárga csillag viselésére kötelezettnek nyilvánult, és mint ilyen, deportálhatóvá vált.) Tóth azt állította, hogy Finta listáján 100 munkaszolgálatos szerepelt, köztük Patzauer Dezső, Hirschl Manó, Görgényi Gyula és egy Mülhoffer nevezetű egyén. A honvédparancsnokság végül nem adta ki a MUSZ-osokat. Molnár Judit, *Zsidósors Szegeden 1944-ben*. Lásd Tóth fent idézett tárgyalási anyagának 6–7. oldalát.

108. Egyébként jól dokumentált tanulmányában Pál József azt állítja, hogy az első két transzportot Auschwitzba küldték, és csak a harmadikat Strasshofba. *Uo.*, 26. Lásd még Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 146–147., 264. o.; Lévai, *Szürke könyv, i. m.*, 74–75., 82. o.; *Pinkas ha'kehilot*, 393–399. o.; továbbá a 6. függelékét. A szegedi mártírok névsorát közli a Zombori István szerkesztette *A szegedi zsidó polgárság emlékezete*. Móra Ferenc Múzeum, Szeged, 1990. 163–200.

109. „A Csanádi Püspöktől”. 1000/1944. Csongrád Megyei Levéltár, Szeged.

110. Hamvas püspök háttéréről, ténykedéseiről lásd Pál József idézett tanulmányát. A csendőrökkel való találkozása a 36. és 48. oldalon.

111. Munkácsi, *Hogyan történt?*, 168–170. o. Lásd még a 67. sz. jegyzetet.

112. A Szegedi Ügyvédi Kamara 1944. április 28-án tette közzé annak a 162 Csongrád megyei zsidó ügyvédnek a nevét, akit kizártak a Kamarából, és irodájukba keresztény ügyvezetőket rendeltek ki. Csongrád Megyei Levéltár. Több dokumentum található ugyanitt a zsidó orvosi rendelőknek keresztény orvosok kérvényei alapján történt kiutalásáról.

113. A Szegedi Téglagyár Társulat és a Szegedi Atlétikai Klub által beküldött számlák, valamint az elintézésük iránt intézkedő Tóth Béla polgármester utasításai *uo.*

Szeged és Csongrád vármegye más településeinek zsidósága pusztulására nézve további részleteket közöltek személyes visszaemlékezéseikben Ligeti Jenő (YIVO, 768/3555), Bálint Imre (768/3575), Kármán A. (768/3576), Engel Anna (768/3577) és dr. Löw Lipót, a világhírű Löw Immanuel rabbi fia (768/3618). Lásd továbbá a *MOL* 30–33. tekerceit. Lásd továbbá Molnár Judit, *Zsidósors Szegeden 1944-ben*, 55–79. o.

114. Lásd Átsnak a 13 496.ki.1944. sz., Jász-Nagykun-Szolnok vármegye valamennyi polgármesteréhez és főszolgabírájához intézett utasítását. *MOL*, 93. tekercs.

115. Lásd a polgármester 12 142/2./1944. sz., 1944. május 17-én kelt feljegyzését a Zsidó Tanácshoz. *Uo.*

116. Szolnoknak 1941-ben 2590 fős zsidó lakossága volt, amely a város összlakosságának 6,2%-át tette ki. 1946-ra ez a létszám 587-re, azaz 1,4%-ra csökkent. 1949-ben a kongresszusi gyülekezetnek 577 tagja volt Rákos Andor vezetése alatt. Az 1950-es évek végén a hitközséget dr. Fodor Károly vezette. Lévai, *Zsidósors Magyar-*